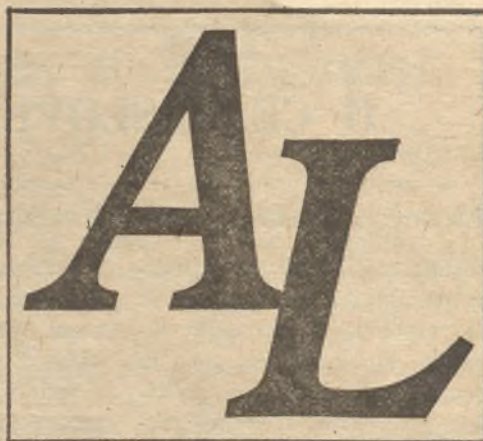

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol, Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 13. MAI 1973 • POSTFACH 3, 8027 ZÜRICH, (SHWEIZ) Nr. 19 • PREIS S. FR. 1.00

O Nixonových poradách s Willy Brandtem

President Nixon uvítal v Bílém domě západoněmeckého kancléře Willy Brandta. Hovořili spolu přes půldruhou hodinu. O konkrétním obsahu jejich porad nebylo oficiálně oznámeno zatím takřka nic, ale do tisku už začaly pronikat zprávy — které zajímají oba představitele. Je to zejména oživení západní aliance ve smyslu, který měl na mysli Henry Kissinger, když minulý týden hovořil o potřebě "nové atlantické charty". Washingtonští činitelé informovali své západoněmecké

spojence u příležitosti Brandtovy návštěvy také o dosavadním průběhu druhé fáze americko-sovětského vyjednávání o omezení strategického zbrojení. Při něm jde mimo jiné o něco, na čem západnímu Německu velmi záleží a to, aby z eventuálního dalšího zbrojení byla vyloučena americká letadla s nukleárními bombami v pohotovosti na letištích v západní Evropě a na mateřských letadlových lodích v přílehlých mořích; celkem je představen jeden z klíčových článků spojeneckého obranného systému. A právě proto, že slouží obraně severoatlantických spojenců a jako taková se dají považovat za taktická letadla, trvá Washington na tom (jak byli nyní ujištěni návštěvníci z Bonnu), že nemají být zahrnuta do vyjednávání o strategické rovnováze mezi Spojenými státy a Sovětským svazem. Podle definice, kterou se snaží prosadit Moskva, by se za strategickou zbraň mělo považovat každé letadlo, které by mohlo spustit nukleární bombu na území Sovětského svazu nebo Spojených států. Mimochoodem, Moskva prakticky žádné letectvo s touto kapacitou nemá.

I ve stycích mezi Spojenými státy a Sovětským svazem uplatňuje americká vláda úspěšně koncepci "spojených nádob." Trvala například na tom, že rozšíření obchodních styků, jehož hlavním symptomatickým znakem je prodej americké pšenice Sovětskému svazu, musí doprovázet náběh k usmíření v politické a vojenské oblasti. A je tomu tak. President Nixon už vykonal návštěvu v Moskvě, nyní se Leonik Brežněv chystá na návštěvu do Washingtonu a na prvního máje Brežněv ve svém 17-minutovém projevu použil 18krát slova mír a hovořil o tom, jak je žádoucí rozvíjet dobré styky se Západem včetně Ameriky; před rokem Nikolaj Podgornij použil slova mír pouze jednou a hovořil o americkém imperialismu. Co je toho příčinou? Němí jistě zapotřebí zdůrazňovat.

Loni na Olympijských hrách v Mnichově, na místě, které bylo pod zrakem celého světa, několik postav v maskách se vplížilo a zmocnilo se skupiny izraelských atletů a na konec ani jednoho z nich nechal naživu. Zdálo se, že to je vrchol, že už nelze dále, že lidé se proti tomu spojí, že existuje svědomí světa. Od té doby se hledá, kde toto svědomí sídlí. Ne-li svědomí, tedy aspoň rozvážnost světa. Mnozí myslili, že nejpravděpodobněji je třeba hledat toto sídlo ve Spojených národech, které mají v New Yorku velkou budovu, přečetný personál a bohatý rozpočet. Jím tedy byl dvakrát předložen problém mezinárodního teroru, činnost lidí v maskách po celém světě, v Ev-

ropě, v Asii, v Africe, unášení letadel a zabíjení rukojmích, vraždy na letištích, na ulicích, před vyslanectvím, i uvnitř vyslanectví. Bomby vybuchují v hlavních evropských městech. Spojené národy po obakrát odmítly zabývat se tím tak konkrétně jak konkrétní je teror. Zase jednou vysvětlilo, že Spojené národy jsou velké zklamání generace. Po události na Olympiádě nezbyl v tomto shromáždění žádný živý pocit hrůzy, nýbrž jen vybledlá vzpomínka. Vzpomíná se na to jako na jeden z faktů nynějšího pestrého života. Aby přece něco udělaly. Spojené národy doporučily studovat tuto otázku. Lidé jsou a budou zabíjeni, ale žádný pocit naléhavosti se neobjevil.

Ve Spojených národech existuje určitá většina, a je známo, co ona od studia očekává. Není třeba dlouhého studia, všechno je známo předem. Většina spolehlivě očekává, že teroristé odpoví, že jednají v zájmu osvobození svého národa. To pak většina ve Spojených národech uzná za svatou věc, s níž třeba jednat ohleduplně. Ve světě jistě zbývá všelicos, co by mělo být uspořádáno. Palestiňané, kteří jdou v čele teroru, mohou ukázat na to, že už pětadvacet let nemají domov. Patří k nejnešťastnější skupině na světě.

Zadají osvobození od následků prohrané války, někdy však se zdá, že žádají i osvobození od nemožnosti vohnat židy do moře. Skupina Chorvatů v Norsku unesla letadlo a vzala rukojmí, poněvadž žádá samostatnost Chorvatska, odloučení od Jugoslaviie. Na Cypru byla otázka, zda ostrov se má nebo nemá připojit k Řecku. Jedni terorizovali ve jménu toho, druhí ve jménu Kana. V Kana druzí francouzští separatisté drátem u-

(Pokrač. na str. 3)

Čeho si žádá historie

Ferdinand Peroutka

AMERICKÍ SENÁTOŘI V ČSSR

Senátoři Robert P. Griffin a Glenn Beall, členové obchodního výboru amerického senátu, přijeli jednat do Prahy s československou vládou, podle ČTK o "zlepšení obchodních styků a rozvoje hospodářské spolupráce mezi ČSSR a USA". Na onom zlepšení má hlavně zájem Československo, americký kongres připravuje totiž návrh nového obchodního zákona, jehož jedna část jedná o navrácení doložky nejvyšších výhod socialistickým státům. A to je to, na čem Československo dychtivě čeká.

NOVÉ ČS. KONTAKTY

V československých oficiálních domácích sdělovacích prostředcích byla vyslovena řada jmen zahraničních politiků, kteří budou v nadcházejících týdnech či měsících hosty nebo i hostiteli vedoucích československých politických činitelů. Do Československa podle toho přijdou nebo mají přijet mezi jinými generální tajemník organizace Spojených národů Kurt Waldheim, americký ministr zahraničí William Rogers, ministerští předsedové Švédska, Kypru a Islandu. Byla řeč o chystané Husákově návštěvě do Indie.

VEČERNÍ PÍSEŇ

JAROSLAV SEIFERT

Když bylo dobře mamince,
bylo i pěkně v našem bytě.
Hmoždíř, který stál na skřínce,
zatřpytil se a okamžitě
skla oken, po nichž před chvilkou
plakalo ještě bílé jíní,
svítila opět po kuchyni,
kde vonělo to vanilkou.

Když zpívala, hned vesele
spustili ptáci před okny nám.
Měla-li mráček na čele,
odletěli hned ptáci jinam.
Zmlkli jsme rázem, ztlchl smích.
I černé kotě, které tlapkou
pohrávalo si se skořápkou,
dívalo se jí po očích.

Když padala již únavou
a večer spát nás odnášela,
tu rukou drsnou od popela
stlala nám měkce pod hlavou.
V hořáku ještě přede plýn
a nad pelestí přechází nám,
podobaje se pavučinám,
velikánský stín maminčin.

Dnes už tak št'astně neusínám.

BRANDT: KOMUNISTI ZBROJÍ

Americkou vojenskou presencí v Evropě se v posledních dnech zabývala řada prominentních západních politiků. Vedle Henryho Kissingera také německý spolkový kancléř Brandt, který na otázku zda východní Evropa zbrojí — odpověděl "ano" — a dodal, že má dojem, že jde o vývoj falešným směrem. Spolkový kancléř Brandt konstatoval, že snížení vojenských sil je možný jen jako součást dohody mezi Východem a Západem — o vzájemném a vyváženém snížení vojenských stavů. Pokud jde o pokračující americkou vojenskou presenci, Willy Brandt zdůraznil její význam a řekl: "Věřím — a president Nixon v tom sám sjednal jasno, že nemám žádný důvod k starostem".

O ČESKOSLOVENSKU

Licenční politika

Český statistický úřad uveřejnil údaje, podle nichž se čs. ekonomika jen málo zapojila do rychlého rozvoje mezinárodní licenční politiky. Komerční vědecko-technická spolupráce hlavně se západními zeměmi vázne. Za nejvýznamnější prodané licence lze v posledních letech považovat licence na bezvřetenové předení (Japonsko — Itálie, částečně Velká Británie a na výrobu odlévané obuvi z past PVC (Japonsko a vých. Německo). Z koupenných licencí je to výroba zrcadlového skla Float, křemenných trubíc pro osvětlení, radiálních pneumatik — lehkotonažní automobily Saviem a odstředivé lití trub ze šlechtěné oceli. Mírný odhad hovoří o potřebě dvoj — až trojnásobného zvýšení podílu licencí oproti dnešní úrovni.

Na dně mořském

Pracovníci bratislavského geologického ústavu se zúčastňují průzkumných prací při hledání rudných zdrojů na dně mořském. Podíleli se na průzkumu sedimentů ve Středozemním moři a letos se soustředí na vyhodnocení černomorských sedimentů z okolí bulharského Burgasu. Jde především o zjištění možných ložisek vzácných barevných kovů.

Námluvy s umělci

Nejvyšší státní představitelé — Husák, Svoboda, Štrougal — se koncem dubna sešli na pražském Hradě s členy představenstva nově ustavených uměleckých svazů. Přijetí mělo těmto nereprezentativním spolkům dodat na vážnosti. Husák poděkoval p-zvaným za osobní angažovanost, kterou projevíli vůči dnešnímu režimu.

S počítačem na úrodu

Jedou družstevníci v Markvarticích a Velké Bukové v Severočeském kraji. V podstatě jde o novou technologii přilhojování ozimých pšeníc na základě anorganického rozboru vzorků plodin. V návaznosti na zpracované plány samočinným počítačem a na podkladě živin v půdě si tak vytvářejí podmínky pro zavádění vědecky řízené výživy rostlin.

Úmrtí spisovatelů

V Mnichově zemřel ve věku necelých 48 let český spisovatel Vratislav Blažek. Po válce byl spoluzakladatelem a jedním z hlavních autorů pražského Divadla satiry (Král nerad hovězí, Kde je Kuták atd.), poté předním čs. dramatikem. Jeho divadelní komedie Třetí přání a Příliš štědrý večer se jako úspěšné společenské satiry hrály na mnoha scénách. Podle první hry vznikl film Tři přání, který byl na příkaz čs. cenzury dlouho zavřen v trezoru. Blažek byl sicalu filmových: Starci na skalách filmových: Starci na chmelu a Dáma na kolejkách — zakládaly tradici moderní české hudební komedie. V srpnu 1968 se Blažek aktivně účastnil vysílání legální Čs. televize, která v prvním okupačním týdnu pravdivě informovala o stavu věcí v zemi. Poté V. Blažek odešel do západního Německa, kde se v televizi hrálo několik jeho komedií. — V Praze skonal ve věku 61 let český básník Václav Renč. Byl autorem kdysi známých dramát Zuzana Vojířová a Císařův mím, jakož i překladatelem francouzské literatury. V 50. letech byl spolu s dalšími katolickými autory odsouzen k dlouholetému vězení. V r. 1968 mu ještě vyšla poslední básnická sbírka.

Obchodní slovník

V pražském nakladatelství Svoboda vyšel Slovník výrobně-obchodní politiky podniků. Obsahuje nejdůležitější pojmy z oblasti hospodářských vztahů jak s východními, tak se západními zeměmi, jakož i příslušné statistické a matematické údaje. Má sloužit k rychlejší orientaci v dnešní složité terminologii výrobně-obchodní politiky.

Komentáře netřeba

Seminář pro vědecké pracovníky-komunisty v oboru psychologie a pedagogiky pořádal v Praze ÚV KSČ na téma Ideologické problémy rozvoje marxistické pedagogiky a psychologie. Z hlavních referátů vyplynulo, že hlavním úkolem čs. psychologie a pedagogiky je formování nového socialistického člověka. (Z Rudého Práva, pro informaci čtenářů.)

SALJUT SKONČIL FIASKEM

Není vyloučeno, že důvodem náhlého vyslání do oběžné dráhy kolem Země sovětského Saljut 2, mělo být odvedení pozornosti světa, zejména na toho "socialistického" od americké kosmické laboratoře, která má být vypuštěna do oběžné dráhy kolem zeměkoule 14. května.

Ať však už byl důvod jakýkoli, fakt je, že Saljut 2 skončil fiaskem, metá kolem matičky země nedobrovolně kotrmelce. Podle amerických odborníků nějakých pětadvacet kusů z něho, včetně lopatkovitých panelů, které měly ze slunečních paprsků vyrábět elektrickou energii, se ze soupravy vylomilo, souprava havarovala, rádiové signály z ní umlkly...

Sovětské oběžné družice typu Saljut jsou konstruované tak, že se na ně mohou napojit soupravy typu Sojuz a kosmonauti mohou přejít v orbitu z jedné soupravy do druhé. Saljut je v podstatě sovětská kosmická laboratoř, třebaže ve srovnání s americkým Skylabem menší. Do oběžné dráhy se zasazuje prázdná, bez posádky. Astronauti do ní mohou přejít pouze v kosmickém prostoru — kam je má vynést právě Sojuz.

Američtí odborníci s jistotou očekávali, že během týdne po odpálení Saljutu 2 pošlou za ním sověti v Sojuzu své kosmonauty. Čtvrtý den po odstartování Saljutu americké stopovací stanice zjistily,

že souprava byla rádiem vmanévrovaná do značně vyššího orbitu. Už tehdy vzniklo podezření, že něco není v pořádku buď se Saljutem v kosmu anebo se Sojuzem na Zemi. Ve vyšší oběžné dráze mohl být Saljut v bezpečí tak dlouho, pokud by se závada nebyla odstranila. Kdyby byl zůstal v původním orbitu, za pár dní by ho tam řídká atmosféra byla začala brzdit a za pár týdnů by ho byla strhla dolů.

Podle odborníků mohl zůstat Saljut ve vyšší oběžné dráze delší dobu: několik týdnů, teprve pak by byl začal postupně klesat do původní pozice pro plánované setkání se Sojuzem.

Jenže, jak už jsme řekli, ke startu kosmonautů v Sojuzu vůbec nedošlo. Rusové teď ovšem říkají, že žádné takové setkání a přestoupení v kosmickém prostoru z "lodě do lodě" neplánovali, že šlo jen o let prázdného Saljutu. Také vůbec, ostatně jako obyčejně, neoznámili, co bylo příčinou poruchy v Saljutu, ani to, že ho vmanévrovali do vyšší oběžné dráhy — a proč.

Sovětský kosmický program Saljut zápasí od počátku s potížemi všeho druhu. Když v dubnu 1971 odstartovali do kosmu sovětské kosmonauti, aby utvořili první posádku na Saljutu I., vrátili se po pěti hodinách pobytu v kosmu na Zemi, aniž do Saljutu vstoupili. Dodnes se svět

nedožvěděl proč. Týž Saljut I. byl vyslán do kosmu v červnu 1971. Kosmonauti v něm vydrželi 24 dní, což je dodnes nepřekonaný rekord. Jenže zahynuli při návratu: záklopka Sojuzu zřejmě dobře nefungovala, nepřiléhala těsně, a kosmonauti se zadusili.

To byl, mimochodem, poslední sovětský pilotovaný kosmický let.

Podle amerického odborného časopisu Aviation Week and Space Technology — článek o tom vyšel v těchto dnech — Rusové odpálili další Saljut koncem července loňského roku. Jenomže souprava se ani nedostala do oběžné dráhy. Že se současně plánoval také start Sojuzu, z něhož měli v kosmu astronauti přestoupit do Saljutu, svědčí to, že v té době byly po strategických bodech světových oceánů rozmístěny sovětské stopovací lodě, co je vždycky důkazem nastávajících pilotovaných kosmických letů.

Problémy zůstávají

Podle zjištění českého ministerstva práce zůstala i v roce 1972 úroveň produktivity práce v některých čs. průmyslových oborech pod srovnatelnou světovou úrovní. Stupňovalo se napětí mezi vyčerpanými zdroji pracovních sil a potřebami rozvoje výroby. To se prohlubuje extenzivní výstavbou nových závodů. Během každé pětiletky se jen v průmyslu zvyšuje počet pracovních míst o 150 — 200 tisíc — přestože již dnes není 300.000 míst obsazeno pracovními silami. Koeficient směnnosti byl v roce 1972 — 1,336; v řadě podniků se výrobní zařízení využívá pouze v první směně. Neuspokojivě pokračuje i rušení zastaralých zařízení a neefektivní výroby.

Alkoholická samozkouška

Loni zavinil alkohol v Československu na šest tisíc dopravních nehod, při nichž zahynulo na 350 lidí. Aby si motoristé mohli sami změřit obsah alkoholu v těle, bude votický závod skláren Kavalír vyrábět soupravu Tetalkol. Je to trubička s pověstným "balónkem", která se podle obsahu alkoholu v dechu po výdechu zabarví. Sada pěti trubiček bude asi za 30 korun.

Krajan vynikajícím vynálezcem

Nedávno se dostalo clevelandskému rodákovi Dr. Fred F. Holubovi mimořádné pocty za 60 patentovaných vynálezů ve službách společnosti General Electric, v jejichž laboratořích v Schenectady N. Y. vědecky pracuje od roku 1956. Jako mimořádné uznání za jeho významné vynálezy mu viceprezident společnosti Dr. Arthur M. Bueche odevzdal plakety a do knihy svázených jeho 60 patentů. Zvláště cenné jsou Holubovy objevy v oboru polymerické chemie. Jedním z nich je tekutina použitá v projektorech barevné televize pro komerční a průmyslové účely. Kromě toho vynalezl nové systémy izolace elektrických produktů, které zlepšují jejich výkonnost

a současně i trvanlivost a to při používání v domácnostech právě tak jako v průmyslu. Dalším pozoruhodným objevem Dr. Holuba je nová hmota chránící elektrická vedení proti plameni a oleji. Patent k výrobě chemicky modifikovaného materiálu nazývaného vynil polymer má nejméně 40 možností využití. Dr. Fred F. Holub je znám jako vynikající odborník, a proto i jiná výrobní odvětví společnosti General Electric se na něho obrací o dobrozdání na příklad v otázkách stavebních materiálů, izolačních hmot atd. Jmenovaný studoval na Western Reserve University a doktorát filozofie získal na Duke University v Durham N. C.

J. Reban

ZA JÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZA JÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu:

AMERICKÉ LISTY,

Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz

Přihlašuji se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.

Jméno:

Adresa:

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent;

Čeho si žádá historie

(Dokončení se str. 1)

škrtili vysokého vládního funkcionáře, poněvadž žádal odloučení Quebecu od Kanady. Kanadský ministerský předseda nad tím řekl: "Nový, strašný typ člověka se zrodil." Četli jsme v novinách, že ve velkém městě skupina mládeže zabila hochu, kterého cmylem pokládala za člena jiné skupiny. Když umíral, močila na něj.

V severním Irsku katolíci se stíhají stíhají ve jménu svého náboženství na lidi — kteří jdou po ulici. V Latín-

Ale přijmeme, že teror vychází z opravdového přesvědčení. Tu pak předmětem studia Spojených národů by nemělo být přesvědčení teroristů, které je dostatečně známo, nýbrž otázka, kolik práva na vraždy mají skupiny toho nebo onoho přesvědčení, zda přesvědčení všechno dovoluje, nebo zda jsou někde nějaké meze. Palestinskí teroristé strojními puškami postříleli osmadvacet lidí, kteří se neprovinili ničím jiným než tím, že čekali na lešti. Co kdyby jich byli postříleli sto nebo stopadesát?

Ještě by to spadalo pod právo, jež si osobuje přesvědčení? Některá zvláštní komise Spojených národů by i to pravděpodobně studovala. Ale nejen skupiny, také jedinci mívají přesvědčení. Určitý jedinec považoval za nezbytné zbavit svět amerického prezidenta John F. Kennedyho, druhý nemohl snést existenci černošského vůdce Martina Luthera Kinga, třetí z patrně arabského přesvědčení, zabil dalšího z bratrů Kennedyů. Na světě je mnoho přesvědčení skupin a jedinců. Kdo přežije, než se všechna tato přesvědčení vybijí? Nebezpečí se vplížilo i do sídla Spojených národů, a zahraniční ministři některých států tam nevkróčí bez

vlastních bodygardů, kteří sedí vedle nich i během jednání.

Většina ve Spojených národech je složena ze států komunistických, asijských a afrických a je svrchovaně zpolitizována. Vybírá si za předmět studia jen to, co se hodí do jejího strategického plánu. Ještě nikdy nedoporučila, aby bylo studováno, v jakém stavu je sebeurčení nejbližších sousedů sovětského Ruska. Po invasi Československa vyskytl se návrh, aby Spojené národy tuto invasi studovaly. Nebylo o tom návrhu ani debatováno.

Jak věci stojí, lidé jsou a budou zabíjeni, jednotlivě i v houfích, a většina ve Spojených národech rozhodla, že tato okolnost má být předmětem pomalého studia. To vše má široké pozadí. Jakási změna se udála, národy a lidé jsou méně spojeni společnou morálkou a společným vzděláním, než jak bylo v devatenáctém století. Také názor na cenu lidského života nebo aspoň na právo člověka žít je méně společný než býval. Ve dvacátém století dvě nová mohutná hnutí s novou filosofií vystoupila — komunismus a fašismus. Měla své autoritativní mluvčí. Řekl Lenin, jehož politické spisy prý nahradily všechnu dosavadní filosofii: "Když se kácí les, lítají třísky". Řekl nacistický ideolog a ministr Goebbels: "Když se hobluje, padají piliny". Třísky nebo piliny — koncepce odpadků tu byla náhle postavena proti koncepci lidských a občanských práv. To byl jeden z předělů dějin. V devatenáctém století po pádu starých absolutismů lidé se utvrzovali v přesvědčení, že násilí je zavržitelné, a lidský život že má cenu. Nacismus a komunismus předstoupily a ptaly se: proč? Po dlouhých náboženských bojích evropské lidstvo se sjednotilo v názoru, že nikdo nemá být

nucen k přesvědčení, které se mu nechce vyznávat. Opět nacismus a komunismus se ptaly: proč ne? Nacisté ve jménu německého národa a k jeho prospěchu žádali právo pokládat lidi za piliny. A komunisté ve jménu jedné třídy žádali právo pokládat lidi za třísky a necítit žádné lidské závazky k těm, kdo k nim nepatří.

Nyní palestinskí teroristé — příšerné zjevy v maskách, a různé jiné guerrilly pokládají se za oprávněny považovat lidské životy za třísky nebo piliny. V případě Palestinců prý si toho naprosto vyžaduje situace jejich národa. V případě různých jiných guerrill jejich kauza je prý tak vznešená, že by byl hřích rozpakovat se a nebrat si o bětí. V případě komunistů prý ne jednotliví komunisté terorizují, nýbrž historie jedná. To se zdá ze všeho nejvýhodnější a nejchytřejší — ztotožnit se s historií. To dává nejuplněnější odpustění. Člověk by snad nechtěl, ale historie mu poroučí. Avšak — co je historie?

Nikdo nemluvil tak ohnivě ve jménu historie jako Lev Trocký. On vynalezl slova "smetiště dějin". Na konci roku 1917 v ústavodárném ruském shromáždění křičel na nebolševické socialisty:

"Jste žalostně osamocení individua, jděte tam, kam od teď patříte — na smetiště dějin." Za několik málo let byl v exilu jako nejžalostnější osamocené individuum, a z Ruska k němu doléhala litání epigonů: Lev Trocký je na smetišti dějin, Lev Trocký je na smetišti dějin. Zmýlila se historie nebo přestala působit? Stalin nyní představoval historii, a jeho vrahové dosáhli Trockého a rozsekli mu lebku. Pak zase Chruščov na chvíli představoval historii a odsoudil Stalina.

Kdo z toho vyzkoumá, co vlastně chtěla historie? Komunista, který to všechno sledoval, musil mít dojem jako staří Řekové, když poprvé slezli Olympus a našli tam místo bohů prázdné.

Nejraději si vše představujeme konkrétně. Jsou konkrétní osobnosti, které dnes stojí v popředí Československa. Jsou natolik známy, aby působilo nepřekonatelné obtíže vidět v nich plnomocníky historie. Musí být mnohem skromnější vysvětlení toho, jak se dostali na přední místa veřejného života. Avšak argument historie stojí na vyšší úrovni komunistické teorie. Na nižší úrovni se mluví o třídě, a tu vše se stává srozumitelnějším. "Je něco takového jako komunistická morálka?", ptal se Lenin. A odpovídal: "Ovšem že je. My říkáme, že naše morálka je úplně podřízena zájmům třídního boje." Vskutku je, vskutku mnohokrát byla. Byl to puč v říši morálky. Požadavky historie i požadavky třídního boje mají jedno společné: vyhlazují individuální svědomí, pokládají je za zradu na velké věci. Vyprazdňují lidské nitro, které, zbaveno své energie, je bezmocné proti tomu, co do něho zvenčí napadá. Lenin pokračoval: "Komunista musí, je-li třeba — uchýlit se ke všem druhům úskoku a klamu, zatajovat pravdu." Pozorovali jsme, jak tato these napadala do mnohých myslí, z nichž individuální svědomí a individuální úsudek byly vypuzeny. Roku 1968 byli vyslyšeni někteří brutální vězeňští dozorcí. Odpovídali, že měli dojem, že snad komunismus, snad třídní boj od nich vyžadoval brutálnost.

Vše, co existuje, má mnoho plátek, a uspořádání věcí na Středním východě je složitý politický problém, v němž jedno zřejmě právo stojí proti jinému zřejmému právu. Není ještě známo, která mocdrost je schopna urovnat zápas, jenž přirozeně existuje, nebo která síla by byla schopna jej zakázat. Chci říci, že nejohybnější, nejvražednější, nepřítel nejvyšší stránky tohoto zápasu pocházejí mimo jiné z toho, že dvě velká politická hnutí před nepřítel davným časem provedla puč v morálce, jaký se jim hodil.

NA LEPSÍ K VAŠATOVÍ

ské Americe guerrilly berou rukojmí a někdy je zabíjejí, poněvadž chtějí vynutit změnu vlády, již nemohou dosáhnout hlasováním ve volbách. Toto všechno snad, asi vychází ze skutečného přesvědčení. Někdy ovšem vyskytují se i falsifikáty. Sovětští propagandisté si už často zahráli se slovy "osvobození" a "sebeurčení" a dali najevo, že podle jejich mínění Američané, Angličané, Francouzi by měli být osvobozeni od svých vlád.

MACHINISTS

Operate a variety of machine tools such as Drills, Grinders, Lathes and Milling Machines. Perform all operations necessary to repair, modify toolholders. Use precision measuring instruments to inspect parts.

Brand new facility. Full company benefits as well as excellent working conditions. Saturday appointment available.

Call or apply in person.

394-1212

GENERAL ELECTRIC CARBOLOY SYSTEMS DEPARTMENT

1500 Hicks Rd. — Rolling Meadows Illinois
AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

Technical

ATTENTION EXTRUDERS!

Aladdin Industries, Inc., in Nashville, Tennessee is offering outstanding opportunities for the qualified individuals with sheet extrusion experience in one or more of the following fields:

- POLYSTYRENE
- POLYCARBONATES
- POLYETHYLENE
- POLYPROPYLENE
- ABS

Make your move to both a secure career and Nashville, Tennessee with the same giant step. Aladdin has much more to offer than a place to work. We have a modern plant and the finest machinery. Aladdin offers paid vacations, paid holiday, paid life insurance, paid medical insurance and an excellent opportunity for advancement.

Call collect between 8 to 5 P. M.:

(615) 748-3536

After 6 P. M.: (615) 833-7975

Or rush resume in confidence to:

ALADDIN INDUSTRIES, INC.

707 Murfreesboro Rd., Nashville, Tennessee

Nemůžete svým americkým přátelům vysvětlit, co to je žít v komunismu? Nejlépe je o tom poučíte, koupíte-li jim román

Zdena Salivarová SUMMER IN PRAGUE

Vyšel v předním newyorském nakladatelství HARPER & ROW, stojí (vázaný)

\$8.95 a dostanete jej v každém lepším knihkupectví nebo na adrese:

68 PUBLISHERS TORONTO,

Box 695, Postal Station "A",
Toronto, Ont., Canada

FERDINAND PEROUTKA o románu SUMMER IN PRAGUE napsal v Amerických Listech: "... máme všechnu chuť ocenit její román jako nejvýznamnější románové dílo této doby."

První máj ve světě

ANGLIE

Zvláštní první máj zažila letos Velká Británie, ačkoliv se tam tento den jako svátek práce nikdy nevžil. Nesváteční první máj byl ve Velké Británii přesto leckde dnem pracovního klidu. Byl to klid stávkový, neboť hlavní odborová organizace vyzvala k 24ti-hodinové stávce na znamení protestu proti mzdové politice vlády, která je odhodlána prosadit energická proti-inflační opatření, a to znamená také kontrolu vývoje na mzdové frontě. Generální stávku se sice nepodařilo vyvolat, neboť některé odborové organizace dopo-

ručily svým členům, aby pracovali jako normálně, ale i částečná stávka se projevila v životě země, ve které nejezdily ten den takřka žádné vlaky, nevyšly hlavní noviny, nebyly v provozu doly a podobně.

BUKUREST

Z prvomájových oslav v socialistických zemích zasluhuje pozornost celkem nejvíce oslava v Bukurešti, neboť na ní pronesl nikoliv sensační, ale přece jen zajímavý politický projev rumunský státní a stranický předák Ceausescu. Jak známo, Rumunsko udržuje nadále dobré styky

s Mao Ce Tungovou Čínou. Za těchto okolností má obnovená Ceausescova výzva k upevnění jednoty mezinárodního hnutí jinou váhu než obdobné výroky v jiných částech východní Evropy — neboť rumunský předák vyzývá vlastně ke stavbě mostů k Číně. Ceausescovy podmínky jednoty se nezměnily. Jsou to, jak zdůraznil ve svém úterním projevu, jednak úplná rovnoprávnost všech členů hnutí, jednak vzájemná úcta k právu každé strany, aby sama a v plné nezávislosti rozhodovala o své politické linii, strategii a revoluční taktice v souladu se specifickými podmínkami ve své zemi. Ceausescu se rovněž dovolával zásad národní nezávislosti a státní svrchovanosti — jakož i nevmešování do vnitřních záležitostí. Vmešování, používání násilí a hrozby násilím označil za projev imperialismu.

PEKING

O prvním máji v Pekingu se praví ve zprávě britské agentury Reuter, že to byla nejradostnější oslava tohoto dne v hlavním městě Mao Ce Tungovy Číny. Byla to oslava převážně nepolitická, důraz se kladl spíše na lidovou veselici než na ideologii. Jistě, ústřední stranický orgán Žen Min Ži Pao vyšel s portrétem Mao Ce Tunga na titulní stránce, ale v parcích, kde se oslavovalo nejvíce, nebyla politická hesla takřka vidět. Ze zahraničních návštěvníků se těšila největší pozorností americká kulturní delegace — první tohoto druhu, která navštívila Peking od Mao Ce Tungova nástupu k moci. Jakými hvězdami oslav byly americké filmové hvězdy Shirley MacLainová a Candice Bergenová. McLainová se procházela v ruku v ruce s manželkou čínského ministerského předsedy Čou En Laje, od níž slyšela návrh, aby se ženy celého světa spojily proti nebezpečí ozbrojené agrese kdekoli. Mezi davy v pekingských parcích se mísili také američtí diplomatičtí zástupci, kteří připravují otevření diplomatické mise Spojených států v hlavním městě Číny později v tomto měsíci.

MOSKVA

Na platformě Leninova mausolea na Rudém náměstí v Moskvě byli v úterý také noví členové sovětského stranického politbyra — Andropov, Grečko a Gromyko. Brežněv v krátkém prvomájovém projevu na Rudém náměstí prohlásil, že ve světě došlo k některým kladným změnám. Jmenoval v té souvislosti především skončení války ve Vietnamu a uvolnění napětí v Evropě. Ovšem, Brežněv nehovořil výlučně o míru, neboť tvrdil, že So-

větský svaz musí zachovat bdělost před blížící neoznačenými machinacemi agresivních kruhů. Nicméně Brežněv sliboval usnadnit příznivý rozvoj sovětsko-amerických styků na základě zásad vzájemné úcty a vzájemných výhod.

NDR

Ve východním Berlíně byla v rámci oficiálních prvomájových oslav označena meziněmecká smlouva z loňského prosince za neobyčejně důležitou pro mírové soužití států s rozdílným společenským zřízením. V té souvislosti vyzval letošní mluvčí na hlavním shromáždění, předseda východoněmeckých odborů a člen stranického politbyra Warnke, k urychlení ratifikace této smlouvy, která je v spolkovém sněmu v Bonnu zatím projednávána ve výborech a pro niž západoněmecký parlament ještě nestanovil termín druhého a třetího čtení. Východní Berlín zato neustoupil ani letos od uspořádání velké přehlídky jako vrcholu prvomájových oslav. Tato ukázka východoněmeckého militarismu v den dělnického svátku působila vždycky rušivě a špatně se snášela s dovoláváním se mírového soužití. Jiné země se už v uplynulých letech zřekly podobných prvomájových vojenských demonstrací, ale východní Berlín, který vzhledem k poválečným usnesením čtyř mocností o demilitarizaci celého města nemá na takovou demonstraci ani právo, nepřestal ukazovat o prvním máji lesk svých zbraní. Na to reagovali pochopitelně i letos západní vojenští představitelé v Berlíně společným protestem, ve kterém označili východoněmeckou přehlídku za protiprávní a otevřeně provokatívni.

HAVANA

Po celé čtyři hodiny přicházeli vojenským pochodem na hlavní náměstí v Havaně: milice, armáda, odboráři.

Pak mluvil Fidel Castro — celé dvě hodiny. Věsměs o zahraniční politice. Byl to, podle zahraničních dopisovatelů, dosud jeho nejostřejší utok na Spojené státy. Zaútočil i na presidenta Nixona, kterého označil za muže reakce a za obránce mezinárodních monopolů.

ZNOVU VIETNAM

V Paříži skončily rozhovory mezi vysokým funkcionářem amerického ministerstva zahraničí Sullivanem a severovietnamským náměstkem ministra zahraničí Ko Thačem.

V rozhovorech šlo o vyjasnění předpokladů k zabezpečení příměří ve Vietnamu — příměří, které se od podepsání dohody o něm ukázalo neobyčejně křehké, ba takřka na pokraji obnovení konfliktu. Sullivan opustil Paříž s konstatováním, že se Hanoj bude muset definitivně rozhodnout, zdali chce dodržet podmínky příměří anebo postupovat tak, že by další vývoj musel nevyhnutelně vést k novému vzplanutí otevřených bojů. Jinými slovy, v nedávných rozhovorech v Paříži se nepodařilo situaci vyjasnit. Z americké strany byla sice ohlášena brzká nová schůzka Henry Kissingera — který odjel do Moskvy — s hlavním severovietnamským vyjednavatelem Le Duc Thoem, ale Hanoj to nepotvrdila. Ko Thač dokonce před svým odletem z Paříže prohlásil, že v této době neexistuje příznivé ovzduší pro americko-severovietnamská jednání.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

6% přinese 6.27%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na dva roky

5¼% přinese 6.00%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na jeden rok

5% přinese 5.20%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připisujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně*.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb
2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and
590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

H & S PORK STORE

(PŘEDTÍM B. HRDINA)

PRVOTŘÍDNÍ párky, debrecínky salámy, klobásy, domácí salámy, paprikovaná slanina, tlačenka a jiné masové výrobky. — Nezapomeňte ochutnat naše znamenité domácí uzené, jakož i vařené šunky. Chutné jaterničky a jelitka každý den čerstvé. Naše specialita: moravské (cikánské) uzené. Výsek čerstvého mladého vepřového, hovězího, telecího, jehněčího a veškeré druhy drůbeže.

JOSEF SUDA, majitel

35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA, NEW YORK
(mezi 35. a 36. ulicí) Telefon AS 8-8468

PŘIJMEME

*mechanika na běžné elektrické opravy,
údržbu a instalace výrobních strojů. Znalost elektrické práce nutná. Angličtina není nutná.*

VOLEJTE MEZI 9 AM a 5 PM

TEL. (212) 994-6600

OK MACHINE & TOOL CO.

3455 CONNER ST., BRONX, N. Y.

(Konečná stanice podz. dráhy č. 5 Dyre Ave.)

Vrat' te lvovi korunu

Milan Schulz

První máj není už dávno jen — hrdliččin hlas a borový háj, který libě zavání. První máj není jen lásky čas, ale doba manifestací a průvodů, přičemž se účast kontroluje a zanáší do kádrových materiálů. "Bojové demonstrace dělnické třídy" se změnil v povinné pochodové cvičení, nebo alespoň ve včasný nástup k tomuto pochodu; v jeho průběhu už se lze — v nastalém chaosu — lehko ztratit a tvrdit, že "jsem kolem tribuny prošel s jiným podnikem". Taková je praxe zkušených "prvomájovníků". A našlo by se ještě mnoho jiných způsobů, jak lid uspokojuje — šikovně a hladce — nároky svých dozorců, aniž by tím sám došel větší škody. Tak nějak vypadají májové průvody už po čtvrt století.

A není důvodu, aby tak nevypadaly i ten letošní. Povinnost, nuda, nezáměr, zorganizovaná klaka, jako na představení, jehož autor ví, že hra propadne. A přitom existuje jeden důkaz, na nějž dobře vzpomenout dnes, kdy je mu už pět let a kdy se okolností této uplynulé doby soustavně zamlčují. 1. máj 1968 byl skutečnou manifestací lidové vůle, spontánním projevem touhy po společenské změně, zjevnou reakcí na ztuhlou realitu let minulých a — to se ještě tehdy přesně nevědělo — matnou předtuchou mnohdy ještě tužších let následujících. Tehdy — před pěti lety — najednou jako by ze zástupů táhnoucích směřujícími se pražskými ulicemi spadla předchozí tíha a celá scénérie se proměnila.

Však si také tehdy jeden sociolog různých těchto průvodních zjevů povšiml. A nebude od věci si dnes jeho pozorování zopakovat. Předmětem studia byla hesla a nápisy, nesené na transparentech, případně jiná vyobrazení — to všechno srovnáno s rokem 1955 a 1960. Z tohoto srovnání vychází rok 1960 (tedy uprostřed tuhé vlády skupiny kolem Antonína Novotného) jako rok nejspořádanější. Hesel bylo možno tehdy napočítat kolem stovky — oproti 160 heslům v roce 1955 a více než dvěma stovkám hesel z roku 1968. A z té stovky se dvě třetiny týkaly vnitřní politiky, jedna třetina zahraniční; celá polovina hesel byly výzvy a instrukce, tak, jak vycházely včas a seřazeny z ústředního agitpropu a v nejrozličnějších podobách na centrálně vydaných propagačních materiálech. V roce 1968 bylo těchto shora vydaných výzev a obecně pozdravných hesel dohromady 10%. V čele naproti tomu stála s 12 procenty hesla, vztahující se k demokracii, se stejným procentem hesla ve vtipné formě a stručné pozdravy k

1. máji. Široká námětová paleta psaného slova v májovém průvodu — statisticky dotud nikdy nezaznamenaná — obsahovala na dalších místech různé požadavky, hesla, orientovaná k sociálně-etickým hodnotám, hesla kritická a rozmanitý rejstřík dalších, těžko zařaditelných do jednoho šuplíku. I to svědčilo o pestrosti průvodu a o jeho spontánnosti.

Další pohled do sociologického průzkumu, který vznikl na základě pražského prvomájového průvodu z roku 1968, zahrnuje přehled o výskytu některých často se opakujících slov. Náhorný příklad: v letech 1955 a 1960 se v organizovaných nápisích opakovala některá slova stále: socialismus, vlast, lid, mír, boj, sovětský; tyhle pojmy ovládaly pole tak, že ztrácely svůj skutečný obsah. V roce 1968 se opět škála použitých termínů prudce rozšířila. V čele tabulky — co do výskytu — se ocitly: svoboda a demokracie, následovány mírem a právem, slovem, které se dříve v této souvislosti neobjevily ani jednou. Stejně tak nově se v průvodu objevila slova zcela příznačně se vynořivší v onom památném roce: pravda a láska. K nim přistoupil ještě pojem: opozice. Na druhé straně se ani jednou nevykytlo slovo "sovětský" a "armáda; chybělo i sousloví "v čele s . . ." tím či oním. Poměrně často se ještě našly pojmy imperialismus a přátelství; jak zjišťuje sociolog, nesli je na transparentech především zahraniční účastníci pražského průvodu, to jest studenti University 17. listopadu, řečtí občané, žijící v Praze atd. Zpráva o pražské prvomájové manifestaci v roce 1968 ještě uvádí některá konkrétní hesla z oně záplavy nápadů a vtípů, kterou snad ani nikdo v úplnosti zaznamenat nemohl. Ale spoň některé z nich; nejdříve z těch, které se domáhaly vyšší etiky, zdůrazňovaly hodnoty morální. Četlo se:

Věřme sobě! — Hus byl někdo — Chceme lásku, ne válku! — Pravda vítězí, ale dá to fušku — S poctivostí nejdál dojdeš. Další velká hromada vyjadřovala požadavky nejrozličnějšího druhu. Například: Žádáme okamžité rozpuštění politické složky StB — Pracovníci obchodu chtějí volnou sobotu — Zrušit cenzuru — Jsme pro mimořádný sjezd KSČ — Zastavte rušení zahraničního rozhlasu našimi výrobky — Dejte nám klubovny! Z rozmanitosti nápisů bylo možno také vyčíst, kolik sociálních skupin se manifestace zúčastnilo a jak aktivně. V neposlední řadě se pak v průvodu nesla hesla vtipná, až břítká. Jen pár ukázek: Vrat' te lvovi korunu! — Vot

naše dělo! — Chtěl bych zvýšit populaci, ale nemám byt a na ulici nemám zase k tomu klid. Lidé tyhle nápisy četli. Ti v průvodu, i na chodnicích i ti na tribuně. A všichni se smáli. Věděli, že je to myšleno v dobrém, že lidé jsou šťastní, když si mohou popřát trochu té drzosti, a že vtipem se často kritická sympatie vyjádří líp než dlouhou řečí. Jako když před tribunou zaskandovali přívrženci Klubu angažovaných nestraníků své: "Ozývá se ze všech stran, kdy nám povolíte KAN?"

Angažování nestraníků se — jak známo, svého uznání nedočkali. Ani ostatní požadavky a tužby, vyjádřené v heslech prvomájového průvodu z roku 1968, nedošly naplnění. Jen ti, co protestovali proti imperialismu, dostali — tři a půl měsíce později nové povzbuzení pro svůj boj. Kremelský vývoj se před Prahou nezastavil. A tak opět 1. máje probíhají s únavnou nudou totalitní přetvářky, nad níž dnes víc než kdy předtím bdí oko okupační velmocí.

ČILÍ RUSOVÉ

Sovětský svaz operuje na Blízkém východě velmi opatrně, spojenečtí s Egyptem však už zřejmě nepřikládá tak velkou váhu. Kremelští vůdci upřeli pozornost k Sýrii a k Iráku. Sovětský svaz v posledních třech měsících dodal Sýrii 40 vojenských letadel MIG-21 a mnohé jiné zbraně včetně raketových střel SAM-2 a SAM-3 a dvou minolovek. Irák dostal v poslední době ze Sovětského svazu rakety typu OSA, jakož i helikoptéry typu M-16, které unesou 65 osob. Irácká vláda uzavřela se Sovětským svazem smlouvu o přátelství. Sýrská vláda se takové smlouvě sice vyhnula, ale závislost Sýrie na Sovětském svazu přesto v poslední době silně vzrostla.

Sovětský svaz se silně angažuje také v Perském zálivu. Na iráckém pobřeží Perského zálivu buduje sovětskou námořní základnu a kromě toho poskytl Iráku finanční pomoc na výstavbu nového přístavu. Sovětská prezence bezpochyby povzbudila irácký režim k vojenskému vpádu do pohraničního pásma sousedního kuvačského knížectví. Nebyla jistě jen pouhá náhoda, že ve dnech, kdy iráckí vojáci vtrhli do Kuvajtu, se v Perském zálivu objevil sovětský křižník Sinjavín a několik menších válečných lodí. Sovětské politické a vojenské manévrování v oblasti Perského zálivu je bezpochyby motivováno snahou — dostat pod kontrolu celý Indický oceán včetně jeho okrajových sfér. Sovětský režim chce kontrolovat pokud možno největší část transportu oleje.

Za Egonem Hostovským

Cizinec hledá byt, Sedmkrát v hlavní úloze, Spiknutí, Úkryt, Dobročinný večírek, Pálnoční pacient, Ghetto v nás, Černá tlupa, Žhář, Případ profesora Koernerera, Dům bez pána, Zavřené dveře . . .

Dům je bez pána . . . Když zemře spisovatel máme — zdálo by se — alespoň jednu útěchu: první impuls, jdeš ke knihovně a najdeš hřebty jeho knih, které nedokázala ohnout ani smrt. Tedy nezemřel. Máme ho. Vlastníme ho. Je navždy mezi námi. Žije dál ve svém díle, kterému jeho život patřil víc nežli městům a pevninám a oblohám a hvězdám jeho poutě za tímto cílem společným všem živým . . . Je s námi jednou provždy ve svých titulech . . . Cizinec hledá byt, Spiknutí, Úkryt . . . Ne. Bohužel ne, útěcha je prázdná a bezobsažná, jenom floskule a slovní obrat, zatímco naše ztráta je celá a úplná, zejména, když ztratíme nejen svého oblíbeného spisovatele, ale zároveň přítele a člověka, kterého jsme znali pod živým, vzrušujícím jménem Egon Hostovský.

Narodil se 23. dubna 1908 v Hronově a zemřel sedmého května 1973 v New Jersey ve Spojených státech. A mezi těmito dvěma daty je prudká, meteorická dráha mladého československého spisovatele — jež začala, tuším, vítězstvím v soutěži Melantrichu, osud, který spojoval potom pevniny a země a města a jiné příbuzné i nepodobné osudy, a zapísal v knihách i vědních dnech závažnou křivku a často sklíčeji pád této doby, tohoto nepřijemného vzrušujícího století. Ale v této chvíli by Egon Hostovský sám asi už neudolal svému humoru a prohodil něco na způsob povzdachu Wir leben nebich eine grosse Zeit.

Neboť to byla malá doba, v níž se

narodil tehdy v Hronově ve starém Rakousku. Malá, ale naše, útulná, poklidná, včetně toho převratu v roce osmnáct, když mu bylo deset, malá, ale nádherná a skvostná a rychle spějící ke světlosti v tom dalším dvacetiletí první republiky, které ho už vidělo dostudovat s jeho přítelem Václavem Černým a pak hned začít pomáhat československé literatuře k jejímu světovému renomé vyhraněným, vytrouběným a tak ryze osobitým příspěvkem svého češství a židovství.

V roce 1938 přišel exil, nedobrovolné vyhnanství, a ta těžká úloha světoběžníka, který hledal byt, v Belgii, ve Francii, v Lisabonu, kde čekal na svou loď do Spojených států, a potom celá léta války v New Yorku, odkud se Hostovský vrátil domů jen proto, aby skoro ihned musil zase odejít, tentokrát nenávratně, provždy odsouzen k tomu být neschopen vyslechnout bez dojetí i takovou obyčejnou píseň jako Zelení hájové, bývaly jisté vy moje . . .

Je to až směšné, ale zároveň kruté smutné jak lidem nerozumím! Jak lidi nechápe! Jak často nechápeme ani spisovatele, který se přece stokrát vyjádřil v každé knize. Jak snadno by nás mohlo zmýlit všechno to, co Egon Hostovský napsal, všechno to cizinečtví, které vyjadřoval v každé větě svých zdánlivě kosmopolitních kapitol. Jak strašně byl Egon Hostovský český, domácí, zabydlený v klíně domova jako ten nejstříbrnější motiv ze Smetanova cyklu! A jak v něm našel literatuře bohužel odchází jeden z jejich poválečných představitelů, jeden z největších obránců její integrity, kterou hájil posledních pětadvacet let daleko od domova. JIŘÍ KÁRNET, N. Y.

TUZEX zasiláme bezpečně a rychle

NEODKLÁDEJTE . . .

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 roků cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Za velmi nízkou cenu na dobu 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 377.00
NY — Brno — NY	\$ 397.00
NY — Piešťany — NY	\$ 409.00
NY — Bratislava — NY	\$ 397.00
NY — Košice — NY	\$ 417.00
NY — Poprad — NY	\$ 415.00

plus \$ 3.00 U. S. daň

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. června 1973 do 31. srpna 1973. Podobné nízké ceny i do jiných zemí.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzné ho do USA, navštivte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

Smutné psaní

Není tomu tak dávno, co mi pošta doručila malý balíček. Když jsem ho otevřel, vypadl na stůl říční obláček, na jehož hladké ploše byla filcovým perem nakreslena moje karikatura. Místo podpisu byla na kamínku jen zkratka: V. B. — Na kousku papíru bylo připsáno: "Tě ti posílám, abys nezapomněl na naši rozmluvu u kulečníku. Co je v kameni, to platí — tvůj Vráť'a."

Byla to moje poslední rozmluva s Vratislavem Blažkem. Snažil jsem se mu tenkrát domluvit: "Človče, proč se aspoň trošičku nehlídáš? Musíš tolik kouřit? Musíš zrovna jíst tak těžké věci? Odpusť si aspoň tohleto pivo..."

Věděl, kam mířím; že mám na mysli několik jeho srdečných záchvatů, první už před mnoha lety, a v poslední době neustále se zhoršující, těžkou cévní chorobu v nohou. Podíval se na mě téma svýma dobráckýma, pomněnkovými očima, tak trochu nostalgicky se usmál — hodil koupil, srazil všech devět kuleček, a teprve potom odpověděl. Řekl docela prostě: "A co mi tady kážeš levity? Já hájím názor, že člověk má žít až do poslední vteřiny v tom žánru, který si dobrovolně zvolil..."

Vráť'a Blažek svou životní zásadu dodržel. Umřel náraz, ve vteřině, při návštěvě. Jeho vlastní životní styl rebustního, veselého a život vychnutávajícího lidového člověka mu stál za riziko tak náhlého konce. Ostatně, při rozhovorech o dramatické literatuře a divadle vůbec mimoto s oblibou říkával: "Jedním z největších umění je umění skončit. Poslední věta — cack — a opona jde dolů. Všechno v duchu žánru..."

Vratislav Blažek, jakkoliv stoprocentní profesionál a stejně dobrý znalec teoretických zásad humoru a satiry, nebyl nikdy akademickým literátem. Nikdy se taky neuvlastně navázal tam, kde mu o lidové publikum; a vlastně naváhal tam, kde skončili Jaroslav Hašek a Emil Artur Longen. Vtip byl však v tom, že musel pracovat v podmínkách společensky mnohem, mnohem horších.

Po jakých cestách se bude Blažkova umělecká dráha ubírat, bylo v podstatě jasné hned po pětáctýřicátém roce — když debutoval jako povídkář v Díkobrazu. Následovala dnes už legendární činnost pro pražské Divadlo satiry, které se hlavně jeho zásluhou — až do svého ná-

silného uzavření po únoru 1948 — stalo jedním z kulturních středisk studentské mládeže. Pro ni byl Blažek už tenkrát idolem satirické kritiky.

Tvrdá léta padesátá, pro satirika tak nebezpečná, zahнала i Vratislava Blažka na krajnici cesty, po níž chtěl jít; přímá konfrontace s režimem byla nemožná, zbývaly jen ty estrády, lední revue a film. V tom, co chtěl skutečně dělat, mohl pokračovat až s náznakem prvního politického tání. A tu jako by jeho schopnost vidět doslova explodovala. Dvě komedie, "Třetí přání" a "Příliš štědrý večer" zůstanou místem obratu v původní české dramatické tvorbě. Odtud se přizemní, komunální satira proměňuje v satiru vskutku společenskou. Jejím předmětem už nejsou jednotlivé — sekundární společenské poruchy takzvaného socialismu, ale společenský systém sám. Logickým vyústěním této umělecké aktivity byla pak Blažkova občanská angažovanost v kritických okamžicích roku 1968, od níž už další důsledný krok mohl vést jen do exilu.

Mám před sebou ten kamínek, který mi poslal. A chtěl bych ještě vyprávět desítky rozmarných příhod o tom, jak Vratislav Blažek i v dobách nejtemnějších pomáhal svým přátelům přežít. Mně samotnému, i jiným. Ale nezlobte se, v tuto chvíli nemůžu. Já bych se před tímhle mikrofonom rozběhl... A Vráť'a měl rád smích, ne pláč.

Karel Friedrich

VÍTĚZSTVÍ: SKROMNĚ, ALE PŘECE...

Bezpečnostní rada vynesla rezoluci na závěr debaty o stížnosti libanonu proti izraelskému nájezdu na jeho území, při němž byli zabiti tři přední velitelé palestinských teroristů. Rezoluce sice výslovně odsuzuje izraelskou akci, ale současně odsuzuje také "všechny násilné činy".

Pro rezoluci hlasovalo 11 členů Rady, Spojené státy, SSSR a Čína se zdržely hlasování, každý z jiného důvodu. Amerika proto, že rezoluce neodsuzuje obě strany, provozující stejné násilí. Čína a SSSR proto, že rezoluce je prý v odsouzení Izraele příliš mírná. Izraelský i libanonský delegát vystoupili proti přijaté rezoluci — každý rovněž z opačné příčiny, přesto se zdá, že obě strany považují za určité "vítězství".

Je nesporné, že Libanon a Egypt by byly daly přednost před jednoduchým pokáráním něčemu — co by mělo právní a politický dopad. Takovou rezoluci by ovšem byly Spojené státy zcela určitě vetovaly. Egyptu by se byla rezoluce jednostranně favorizující Araby hodila náramně "do krámu": svým vetem by se totiž byli Američané dostali do konfliktu se svým spojencem Angličany a Francouzy. Byly to tyto velmoce, které nakonec předložily kompromisní návrh nynějšího znění rezoluce.

Egypt i Libanon doufají, že rezolucí, samotným projednáním případu před Bezpečnostní radou, vyvolají obnovený zájem světa o Střední východ. Egypt vyslal při této příležitosti do Spojených států svého ministra zahra-

ničí. El-Zayyat si dával při svém projevu v bezpečnostní radě náramný pozor, aby se nevyjadřoval vůči USA příliš drsně. Přes arabskou propagandu, která tvrdila, že Spojené státy pomáhaly Izraeli v jeho protilibanonském útoku, El-Zayyat výslovně prohlásil, že nemá vědomost o tom, že by se na trestné výpravě izraeleců proti palestinským teroristům na libanonském území US podílely.

Čekali dlouho!

Po osmi letech přijeli do Československa Alexandrovci — pěvecký a taneční soubor Rudé armády. Býval v Československu před okupací dosti často a je třeba říci, že měl vždy úspěch, protože kvalita jeho zpěváků a tanečníků byla velmi dobrá. Je to však armádní soubor, těleso stovčací mladých mužů v sovětských vojenských uniformách, a to je to, co dnešní Českoslovačky odpuzuje. Proto také trvalo léta, než se tento soubor znovu odvážil do Československa. Vystoupil v asi dvaceti českých a slovenských městech a návštěva byla slabá. Návštěvníci byli hlavně straníci, kterým to bylo nadiktováno, školní mládež a pár kolaborantů.

Tři krátké barevné snímky

natočené za pobytu Expedice Cotopaxi v Equadoru budou uvedeny v československé televizi. Zatím je shlédli zástupci podniků a institucí, které se na této zajímavé čes. expedici podílely. Zdařilé filmy kameramana Poláka vyprávějí o náročném výzkumu vulkánů, o krásách historické země na rovníku a o životě Indiánů, zejména kmene Kofánů.

HLEDÁNÍ PARTNERŮ

Seznamování mladých lidí nebývá vždy snadné, zejména tam, kde jim zbývá vedle studia nebo po práci jen málo času. V Československu se tak děje v posledních letech pomocí inserátů, jejichž stylizace je nejednou velice zajímavá. Zde je stručný obsah nabídek, které jsme našli v jediném čísle týdeníku vydávaného pro československou mládež:

Chtěl bych se seznámit s dívkou, které bych světil své tajemství. Značka: Hledej-najdeš. — Kamarádky, které se zapoměly vdát — hedají stejně zapomenuté muže. Zn. Stačí odvaha. — Dva fantasticky figurálně vyřešení hoši hledají dívky pod zn. Láska-příroda. — Vysokoškolač hledá partnerku k prožití štědrovečerní večeře. Ozve se Mařence Jeníček? Zn. Najde se Kecel? — Pod značkou Osamělost přespouš ho běže hledá děvče osmnáctiletý student. — Slušná dívka hledá slušného muže, který vymění hospodu a kamarády za lásku. Zn. Nikdy Tě nepřestanu hledat. — Potřebuji lék proti občasnému pesimismu. Předepíšeš mi ho? Dvě sedmnáctileté hledají fajn kluky. — Robby hledá Pat pod značkou Zachraňme se láskou.

Již dvacet let žiji, výšky 175 cm dosahuji — zatím v obleku zeleném — to jest ve vojenské uniformě. Trochu hezkou dívku hledá nekuřák

a vlastník nového domku pod značkou Nebudeš zklamán. — Kdo napíše devatenáctileté maturantce pod značkou SOS? — Hledám kámoše — prima kluka nejraději člena beatové skupiny pod značkou Náš svět není šitý na míru.

Každý inserát obsahuje v první řadě věk a tělesnou výšku těch, kteří se odhodlávají hledat své protějšky tímto způsobem. Zvláštní důraz je kladen na vzdělání, z čehož lze mimo jiné usuzovat i též na výši příjmů. Nemalý počet inserujících připadá na rozvedené. Počet rozvodů nabyt v Československu povážlivých rozměrů a jedna z hlavních příčin tohoto neblahého zjevu se spatřuje v katastrofálním nedostatku bytů. J. Reban

Investiční problémy

Z posledních — urputně vydupaných — dokončených investic uvádí čs. statistika na prvním místě atomovou elektrárnu v Jaselských Bohunicích (výkon až 150 WM), novou továrnu na syntetickou kůži, přechod chemických závodů v Záluží u Mostu z uhlí na naftu a výstavbu pražského metra. Zpožděna je výstavba dusíkárn v Šale, kralupské kaučukárny a severočeského i slovenského petrochemického komplexu. Potíže jsou i při stavbě několika elektráren.

K pátému výročí

přepadení naší vlasti armádami Varšavského paktu

vydává nová edice ARTES

svoji první gramofonovou desku

PÍSENIČKY ROKU 1968

Na této velké dlouhohrající desce je shromážděno 13 protestsongů a písniček z osudného roku, kterými autoři a interpreti vyjádřili citlivě i s humorem náladu celého národa. Vedle písniček, které se na krátký čas objevily na deskách (Krysař: Modlitba pro Martu aj.) jsou i unikátní nahrávky, které již nesměly přijít na veřejnost (Běž domů, Ivane; Kdo je vrah; Je jenom jedna jediná; Držet hubu, držet krok...).

Deska vychází v perfektní kvalitě a profesionální úpravě, ale jen v omezeném nákladu. Můžete si ji objednat již nyní na adrese:

Miroslav Jirků, Im Isengrind 12, 8046 Zürich
tel. 01-57 13 03.

WINSTON CHURCHILL O KOMUNISTECH

Pětačtyřicet let po svém napsání je tato analýza, toto varování, platnější víc než kdy předtím...

Komunismus není jenom učení. Je to plánovaná kampaň. Komuniste není pouze vyznavač určitých názorů; je to adept, který se zavázal, že všemi prostředky bude tyto svoje názory prosazovat a vynucovat na jiných. A donucování, znásilňování jiných je stejně tak částí komunistické víry, jako samotná komunistická doktrína.

Nejdřív jsou využity osvědčené principy liberalismu a demokracie, aby zašitily slabý organismus. Jsou zaručovány: svoboda projevu, právo na shromažďování — veškeré formy zakonné politické agitace a ovšem všechna ústavní práva. Je vyhlášeno spojení s každým hnutím směřujícím doleva.

Nastolení mírně liberalistického nebo socialistického režimu pro určitou etapu je prvním milníkem. Ale sotva byl takovýto režim nastolen, ihned je zase svržen. Je vyvolán zmatek, nevádí, dojde-li ke krvavé proliti a srážkám mezi agenty nového režimu a dělnictvem. Je zapotřebí hrdinů, musí se za každou cenu "vyrobit". A zatímco uvnitř, ve skutečnosti, už jsou opozičníci i neutrálové odsouzeni k likvidaci, na povrchu se ukazují: dobrá vůle, snášenlivost, mírnost, mír. Jakmile uzraje čas, skuteč-

ná tvář se ukáže a projeví se všechny formy násilí, od demonstrací spodiny až k vraždám jednotlivců. Cita-della je vzata útokem ve jménu a pod praporem svobody a demokracie, a jakmile je jednou aparát moci v rukou komunistů, všechna opozice musí být smetena.

Demokracie je pouze nástroj, který je použit a po použití zlomen; svoboda je pouze sentimentální pošetilost ne-hodná mužů železné logiky. Absolutní vláda samozvaného klanu ve shodě s komunistickým dogmatem má být nastolena a bez milosti má vládnout nad lidmi provždy. Toto všechno, psáno prósou v učebnicích, ale také krví v historii několika mocných národů, je komunistická víra a účel. Proto: být připraven znamená být vyzbrojen!!!

Na neshledanou!

Po neobyčejně protáhlém — měsíce trvajícím a už nakonec trapném loučení neslavně slavného vyslance Červoněnka, který byl odvolán z Prahy, konečně se mohlo jeho sídlo upravit pro nového sovětského velvyslance. Přibyl do Prahy, vítán polibky husákovců. Je to Vladimír Vladimirovič Mackevič, člen ústředního výboru komunistické strany Sovětského svazu a poslanec nejvyššího sovětu SSSR.

postup na mistovství světa docílili čs. fotbalisté zaslouženou remisu a jejich branku dal Petráš ve 31. minutě. V kvalifikační skupině hraje Skotsko, ČSSR a Dánsko.

COSMOS OPĚT ZVÍTĚZIL

N. Y. Cosmos-Rochester Lancers 1:0 v prvním mistrovském zápase před 9.000 diváky. Zaslouženě vyhrál Cosmos, když jediný gól dal Siega v 76. minutě. V neděli 13. května hraje Cosmos v Torontě a ve středu 16. května opět na Hofstra stadionu proti Miami Toros. Začátek v 8 hod. večer.

AMERICAN CZECHOSLOVAK SPORT CLUB

sehrál další utkání jarní ligové soutěže. Po porážce s SC Olympiakos 0:3 minulou nedělí — zvítězil tuto neděli překvapivě nad FC Kolping 4:1 (3:0). Naše mužstvo podalo výborný výkon a zaslouženě porazilo jedno z nejlepších mužstev ligové soutěže. Hrál v sestavě: Kolbasovský, Murin, Minčák, Belko, Holka-Kelbel, Vidlák, Mihailovič — Gröger, Kutil, Cam-puzano. Branky vstřelili: Kutil, Kelbel, Gröger a Mihailovič.

—pza—

Ještě ke změnám v Politbyru

Jak známo, v sov. politbyru se jen čekalo na vhodný okamžik k odstranění sporného Pjotra Šelesta. S ním odešel také bývalý ministerský předseda Ruské federace Voronov, oba prý do pense, ačkoliv je jednomu pětasedesát a druhému dokonce dvašedesát, zatímco průměrný věk členů politbyra i po povýšení 58 letého šéfa NKVD Andropova činí 64 let. Generálnímu tajemníkovi, který se narodil v prosinci 1906 bude letos 67 let. Novými členy politbyra jsou ministr obrany maršál Grečko a dlouholetý ministr zahraničí Gromyko.

Dvoudenní zasedání Ústředního výboru mělo čtyři hlavní témata. V popředí stál velký zahraničně-politický referát Leonida Brežněva — který navštíví v květnu Spolkovou republiku a koncem června bude jednat s prezidentem Nixonem v Bílém domě. Zásadní změnu v dosavadní zahraničně-politické strategii si generální tajemník dal schválit všemi členy ústředního výboru. Na druhém místě se diskutovaly domácí hospodářské potíže; současný pětiletý plán prochází ve svém třetím — rozhodujícím roce opět novou křiví. Sovětské vedení by ji chtělo překonat rozsáhlou reformou průmyslu a hospodářství a také zde se neobejde bez vydatné asistence Západu. — Zvláštní místo patřilo rovněž sovětskému zemědělství a jeho stavu na Ukrajině, v Kazachstánu a v Arménii, kde je situace obzvláště kritická. A nakonec schválili přítomní už ohlášené změny v nejvyšším řídicím orgánu strany, v presidiu, neboli politbyru, z něžž odešli dva neúspěšní politici a do kterého byli přijati tři noví, takže se počet jeho členů zvýšil na 16.

Nově přichází maji v rubrice povolání zapsáno voják, diplomat a policista a větší a menší znalce poměrů za silnými kremelskými zdmi bude jejich povolání ještě dlouho zaměstnávat. Omezme se proto na to, co o nich víme. Ministr národní obrany maršál Grečko se zná z Brežněvem ještě z druhé světové války, kdy velel na Kavkazské frontě, kde byl Leonid Brežněv hlavním politrukem, po válce byl Grečko velitelem sovětských armád ve východním Německu a jeho tanky to byly, které potlačily v roce 1953 povstání nespokojených dělníků ve východním Berlíně a Sasku. Ministrem národní obrany se stal v roce 1967 a o rok později dohlížel na plánování okupace Československa. Naposledy měla sovětská armáda svého zástupce v politbyru v roce 1957, byl jím maršál Žukov, dobyvatel Berlína. Britská agentura Reuter v souvislosti s Grečkem připomíná, že si ho Brežněv

pravděpodobně vybral proto, aby měl spolehlivou oporu při prosazování svých plánů, jejichž součástí je konference o bezpečnosti a spolupráci v Helsinkách a s nimi spojené rozhovory o oboustranném a vyváženém snižování ozbrojených sil v Evropě, proti kterému prý ve vedení Rudé armády existuje opozice. Není také vyloučeno, že 70 letý ministr národní obrany brzy z tohoto úřadu odstoupí a ponechá si pouze svou novou vlivnou funkci v politbyru.

Nově přichází je také Jurij Andropov, šéf sovětské tajné policie, muž s diplomatickými a jinými užitečnými zkušenostmi. — Byl totiž velvyslancem v Maďarsku, když tam vypukla a byla potlačena lidová revoluce. V roce 1967 ho Brežněv pověřil funkcí šéfa tajné policie, protože si přál posílit stranickou kontrolu nad těmito orgány ministerstva vnitra. Jako člověk pověřený zároveň řízením špionáže za hranicemi Sovětského svazu a jako člen delegace, která vyjednávala na začátku roztržky s Mao-vou Čínou několikrát v Pekingu, bude svými znalostmi pro novou zahraniční politiku vytvářena Brežněvem, velmi užitečný. Také Andropov platí za Brežněvovu stoupenku.

A do třetice se stal členem politbyra ministr zahraničí Gromyko, který se pohybuje na diplomatickém parketu přes třicet let a přežil všechny své šéfy; jeho kariéru neovlivnil ani pád Vjačeslava Molotova, jehož byl náměstkem, ani pád Nikity Chruščova, který ho jmenoval ministrem. Gromyko byl velvyslancem ve Spojených státech, ve Velké Británii a zástupcem u Spojených národů. Vždy loyálně podporoval usnesení politbyra a nikdy se neodchýlil od stranické linie. Jeho třicetileté zkušenosti jsou právě v roce, kdy má začít Sověty tolik propagovaná konference v Helsinkách, opravdu neocenitelné — už proto, že se s většinou dnešních světových politiků mnohokrát vídal v

minulosti; byl například se sovětským diktátorem Stalinem už v Teheránu, na Jaltě a v Postupimi, kde Sověty pokládaly základy dnešního neuspokojivého rozdělení Evropy. S Nikitou Chruščovem byl na většině jeho zahraničních cest po Velké Británii, Spojených státech a jel se s ním jménem sovětského vedení usmířovat i do Titovy Jugoslávie. Není vyloučeno, že také 64-letý Gromyko brzy odstoupí z úřadu ministra zahraničí. Francouzská tisková agentura AFP nevylučuje, že by se jeho nástupcem mohl po skončení celoevropské konference o bezpečnosti a spolupráci stát dosavadní velvyslanec ve Spojených státech Anatolij Dobrynin, na jehož místo má prý v rámci rozsáhlé výměny diplomatických zástupců v cizině přijít ředitel agentury TASS, Leonid Zamjatin. Také v Ottawě a Londýně má dojít k výměně a do Dillí má odejít nový velvyslanec v příštích týdnech, protože Nikolaj Pegov byl před několika dny jmenován náměstkem ministra zahraničí.

Bude více zeleniny?

V zelinářské oblasti Státního statku Praha, především v okolí Bráníku a Hrdkoviček, jsou místní obyvatelé svědky výstavby takzvaných fóliových tunelů pro pěstování rychlené zeleniny. Konstrukci navrhli pracovníci statku a výrobu provádí Státní strojní stanice v Olbramovicích. "Tunely" jsou devět metrů široké a dlouhé 40 až 70 metrů — mají skleněná vrata a dají se dobře vytápět. Neschází ani závlahové zařízení. V samotném Bráníku bude stát 14 fóliových skleníků různých délek.

Požehnaný věk

Ján Lišínovič z Jakubova na okrese Bratislava — venkov, oslavil v uplynulých dnech své sto třetí narozeniny. Šlo se na jejich oslavu přes sto tří příbuzných a známých.

SPORT

Baník Ostrava a VSS Košice se probojovali do finale čs. poháru ve fotbale, když Ostrava porazila ve finale Českého poháru Uni: n Teplice 1:0 a VSS Košice — ve finale slovenského poháru, vyřadili Prešov výsledky 3:3 a 3:0. Vítěz čs. poháru bude reprezentovat Československo v soutěži o Evropský pohár. V těchto dnech probíhají v Československu závěrečná utkání, která rozhodnou o novém mistrovi ČSSR. Prvý finalista je již známý, Dukla Jihlava, která v semifinále porazila Kladno. O druhém finalistovi rozhodne série zápasů mezi Bratislavou a Pardubicemi. Pardubicím stačí ze zbývajících dvou zápasů pouze jedno vítězství, Slovan by musel zvítězit v obou zbývajících zápasech.

Dánsko-ČSSR 1:1 v zápase o

CITY TOURS vám nabízí:

Sportovní prázdniny pro děti v rakouském

USA-New York 26. 5.-3. 6. Fr. 989.—
Řím-autokarem 30. 5.-3. 6. Fr. 295.—

Společné dovolené v Izraeli, na Rhodosu, na Korsice a ve Skandinávii

Krátkodobé letecké zájezdy do Athen, Londýna a Istanbulu.

Zástupce CITY TOURS p. O Švabenský, Infargweg 1, 8610 Ulster, tel. 01/37 08 53 — v sobotu dopol. v Shop Ville (podchod u hlavního nádraží) tel. 01/27 12 31 vám dá veškeré informace, české programy atd.

Francie k nové slávě?

Známý americký futurolog Herman Kahn tvrdí, že Francie bude v roce 1985 největší hospodářskou mocností Evropy. A že v roce 2000 budou Francouzi tak zámožní jako Američané.

Ale my dnes nechceme zkoumat, co je na proroctvích pana Kahna pravdivého či možného nebo nemožného. Nás daleko víc zajímá, jak se Francie už dnes ve svém normálním, každodenním životě přizpůsobuje tempu moderního vývoje. Zkrátka a dobře, jak se ve Francii zkvalitňuje tak zvaná konsumní společnost, jak se ve Francii zkvalitňuje a modernisuje konsum všeho obyvatelstva. Ve Francii vyrostlo a roste dále

hodně kvalitních supermárketů, tedy samoobsluh, a pak hlavně okolo Paříže, ale teď už i na jihu Francie, vznikají nákupní střediska amerických rozměrů, ale evropské kvality. Francie dlouho odolávala pokušení amerických vzorů, snad víc než mnohé jiné západoevropské země, a neměla supermarkety. Pro mnohé Francouze byl tradiční malý obchůdek na rohu ulice nebo snad týdenní trh alfa a omega jeho konsumu. Samoobsluhy se Francouzům zdály příliš neosobní...

Ale právě to se od začátku šedesátých let a pak ještě víc od jejich poloviny nápadně změnilo. Francouz si

začal na supermarkety a na velká nákupní střediska, v kterých je všechno jaksi pohromadě, nejen zvykat, ale přicházel jim i na chuť...

Ve francouzských supermarketech nebo nákupních střediscích, překvapí kvalitní sortiment. Vejit do francouzského supermarketu je jako návštěva ve velkém lahůdkářství. Však v nich nikde nechybí velká oddělení, velké stoly a velké lednice, kde prostě najdete všechny francouzské lahůdky: paštiky — šunky, salámy, různé druhy salátů, žabí stehýnka, opékanou drůbež, sladkosti, ryby, mušle. No ale to není všechno. Jen co je tam druhů čerstvé zeleniny a ovoce, a to po celý rok. Pak víno, konzervy a vůbec zboží ze všech zemí EHS, z Ameriky a z afrických zemí, tedy z bývalých kolonií, s kterými Francie udržuje čilý obchod. Ve francouzských supermarketech najdete zboží mnohem levnější než v tom malém krámku na rohu ulice, a protože i Francouz dovede počítat, a navíc si hrůzně rád a labužnický vybírá, tak ho to s těmi supermarkety smířilo. Francouzové jako první v Evropě se pokoušejí o něco, co už se daří Američanům: odlehčit svým nabobtnalým velkoměstům a vytvořit velká nákupní centra na periferiích velkoměst. A dělají to s galským vkusem a americkou velkorysostí.

Tahle nákupní centra — to nejsou supermarkety. To je spíše komplex rozmanitých obchodů, obchůdků, restaurací, filiálek obchodních domů, a — také supermarkety. Tady je všechno pod jednou střechou. Jak to tuhle napsal jeden americký týdeník: Francouzská nákupní centra jsou pestrá jako orientální bazar, nabízejí tolik možností k rozptýlení jako zábavná čtvrt' a dostanete v nich ke koupi všechno, i to nejluxusnější zboží. Kupecům nabízejí možnost posedět si, vypít si kávu, jít do biografu atd. Většinou je v nich nesnadné rozeznat, kde některé obchody začínají a kde končí. Mnohé obchody jsou bez přepážek i bez výkladních skříní. Kupec v takovém nákupním centru nemá mít pocit, že vstoupil do nějakého obchodu už znamená, že si musí něco koupit. Je to všechno velmi bezprostřední. A zase: například v okolí Paříže se dostanete k několika centrům velmi rychle podzemkou a kromě toho jsou okolo všech center obořská parkoviště, jedno pro 3000 aut, druhé pro pět tisíc atd. Nákup v takovém centru ušetří každému, kdo zná tlačenice v centru Paříže, hodně nervů.

Je to stejně zajímavý vývoj. Francie se dlouho bránila všem vlivům Ameriky a teď to vypadá tak, že z Francištější Evropané. tější Evropané.

Krajanský oznamovatel

Navštívíte-li Švýcarsko, zastavte se v hotelu BELLEVUE,

Wollerau 25-km od Curychu směrem na Chur — s výhledem na curyšské jezero a vrcholky Alp. K návštěvě restaurace, dancingu, baru a hotelu zve

rodina Vojáčkova, (tel. 01-76 02 33).

PSACÍ A POČÍTAČÍ STROJE

pro krajany se slevou — jakož i veškeré opravy zařídí **ANTONÍN ZETEK**, Illnauerstr. 24, 8307 Effretikon, tel. 025-32 53 08

SERVIS

vašeho vozu zajistí rychle a spolehlivě **W. Pisoft**, společník fy: **AUTO WEISS**, Altstetterstrasse 228, 8048 Zürich, tel. 01-62 14 55.

GALERIE AKTUELL

s kvalitními originály, kresbami, grafikou a vzácnými rytinami starých mistrů má sídlo v Göteborgu, Švédsko, majitel **JOSEF KAPLAN**, tel. 27 79 84 (Organisování výstav po celé Evropě).

Přes UNIONFUNK

v Zürichu seženete českého taxikáře, znalého místních poměrů, památek a vůbec všeho zajímavého.

Volejte 01-47 30 47 a žádejte pana **IVANA MÁDRA**.

Garage Jana Hofmann,

6908 HEDINGEN, AFFOLTERNSTRASSE 12. — Tel: 01/99 63 23: nová auta všech značek • odtahová služba • nízká hodinová sazba pro opravy pneumatik se slevou.

Architekt Jan Dratva Dipl. Ing.

otevřel po obdržení švýcarské licence projektovní atelier. Zajistí: architektonické studie, kompletní projektovou dokumentaci, stavební povolení, financování a provedení staveb. Adresa: Döltshilhalde 45, 8055 Zürich, tel.: 01/35 10 48.

České řeznictví a uzenářství ve Švýcarsku

Debrecínku, turistický, šunkový a šumavský salám, moravské a špišské klobásky, špekáčky, "utopence", jaternice, jelitka, tlačenku játrovou, českou, ostrou s česnekem a superostrou s paprikou, pražskou šunku, maso všeho druhu a mnoho dalšího řeznického zboží dodá

VÁCLAV ČERNÝ, Sonnenbergstrasse 13, 5400 Ennetbaden, tel. 056-65 731.

KNIHY

všech čs. exilových nakladatelství dodává:

Oskar Krause, CH-8307 EFFRETIKON, Rebenstr. 2

Privat Galerie ve Švýcarsku

vystavuje díla předních exilových výtvarníků — sjednejte návštěvu. Telefon — 052/324176 — Švýcarsko

Drobničky z Československa

Většina do SSSR

Jeden z technicky nejpokročilejších strojů čs. výroby je pneumatický tryskový stav pro výrobu bavlněných tkanin a průmyslových látek. S ním by se daly na světových trzích vydělat peníze. Převážná část vyrobených strojů jde však do SSSR. V probíhající pětiletce to bude 10.500 tryskových stavů, což je 80% čs. výroby. — Podobně by na trhu uspělo cvičné letadlo z letňanské Avie. I tyto stroje, na jejichž konstrukci už Sověti spolupracovali, však jdou převážně na Východ a ČSSR nemá dostatečnou výrobní kapacitu, aby mohlo uspokojit i další zájemce.

Konečně barevná televize

V nejbližších dnech má být v Československu konečně zahájeno barevné televizní vysílání. Pokusné vysílání v průběhu loňského a začátkem letošního roku sledovaly první stovky majitelů dovozených sovětských televizorů Rubin, další tyto televizory jsou v prodeji. V prodejnách lze nalézt již také malý počet československých televizních barevných přijímačů Tesla Color — do konce letošního roku jich má výroba dodat na tři tisíce. Současně se zahájením barevného vysílání zahájí činnost i služba Multiservisu Tesla pro barevnou televizi.

Těžké 3 kilometry

Po několika vládních zásadách a složitých závazcích mnoha firem byla konečně dána do provozu první část Severojižní magistrály v Praze. Spojuje budoucí dálnici Praha-Brno přes Spořilov a Kačerov k pankráckému předpolí Nuselského mostu. Měří 3 kilometry, ale stála hodně námahy a prostředků.

Nejkrásnější knihy

Národní umělec Vilém Závada odevzal ceny za nejkrásnější knihy roku 1972. Cenu za nakladatelskou iniciativu získalo nakladatelství Odeon za vydávání nejvýznamnějších hodnot ruské a sovětské literatury a za mimořádnou péči věnovanou výtvarné a grafické stránce nově založených edic klasické sovětské prózy a Skvosty ruské a sovětské literatury s přihlédnutím k dvousvazkovému vydání Českých hradů. Jistý výtvarník Václav Fiala dostal cenu za vynikající úpravu děl Jana Nohy, již zemřelého soudruha spisovatele a básníka. Jinak bylo uděleno celkem 25 čestných uznání. Smutno a prázdno je na domácím literárním poli...

Pohybem ke zdraví

Tak se jmenuje nová akce české tělovýchovné organizace, která ovšem stále trpí nedostatkem členstva. Letos bude pořádát tělovýchovné slavnosti, na nichž se kromě hromadných cvičení budou podílet i sportovci a turisté.

Magnet. zdravotní náramky

Aimanté z Japonska — vynikající impulsátor pro krevní oběh. Sníží vysoký krevní tlak! Vhodný pro ženy od 30 a muže od 40 let. • Vyžádejte si prospekt nezávazně a zdarma! Pište česky nebo slov. Exklusiv-Wohnen, Neuhausstr. 71, CH-8500 Frauenfeld

Your New York Life Agent
SALOMON DAVIS

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
2 PEN PLAZA; N. Y. C.; N. Y. 10001
TEL. LO 4-2770

• LIFE INSURANCE • PENSION PLANS • ANNUITIES
• GROUP INSURANCE • HEALTH INSURANCE

(Clip out and mail to agent)

I am interested in:

Life Insurance ☐

Health Insurance ☐

Retirement Income ☐

Mortgage Protection ☐

Name _____ Age _____

Address _____

Phone No. _____ City _____